

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon S. Neeskens AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d.	23-05-2022	Doorkiesnummer +31 235145282 neeskenss@noord-holland.nl
Commissie NLG		
Datum commissievergadering	11-04-2022	
Onderwerp: Waddenfonds begroting 2023 en jaarstukken 2021		11 mei 2022 1 6

Advies commissie NLG:

De begroting 2023 en jaarstukken 2021 Waddenfonds als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 23 mei 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 11-04-2022

8.a Water: Waddenfonds begroting 2023 en jaarstukken 2021

De voorzitter geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw Koning-Hoeve (CDA) merkt op dat afgelopen jaren belangrijke projecten zijn gesubsidieerd, zo blijkt ook uit de jaarstukken. Inmiddels is het uitvoeringskader gewijzigd. Voor het CDA blijft belangrijk dat er een balans is tussen ecologie en economie. Het CDA maakt zich wel zorgen over verzilting en in de negatieve impact daarvan op de Waddenprovincies. De fractie wil GS meegeven om waar mogelijk projecten te steunen die gericht zijn op het tegengaan van verzilting. Het CDA kan verder akkoord gaan met het besluit om geen zienswijze in te dienen.

Statenlid Cardol (GL) geeft aan dat GroenLinks kan instemmen met de voordracht. Zijns inziens betreft het een hamerstuk.

Mevrouw Jellema (PvdA) sluit zich aan bij voornoemde woorden. Ook de Partij van de Arbeid kan instemmen met de voordracht en ziet het eveneens als een hamerstuk. Bij het zien van alle onderwerpen die bij de horens zijn gevat en alle dingen die worden gedaan, kijkt de Partij van de

Arbeid wel met enige zorg naar de toekomst als straks het Waddenfonds opgeheven wordt of uitgeput is. Hoe dan verder? Misschien heeft de gedeputeerde wel een mooi toekomstbeeld over.

Mevrouw Hoogendoorn (CU) merkt op dat er veel projecten zijn gesteund door het Waddenfonds. Uit de stukken blijkt alleen niet wat de status van de projecten is. Op de site van het Waddenfonds is een interactief kaartje te zien waar alle projecten op staan. Daarop is best mooi te zien wat een project inhoudt en of het nog in uitvoering is of dat het al is afgerond. Het is "af" of "in behandeling". Thans is echter niet duidelijk in welke fase projecten zitten ("net begonnen" of "bijna klaar"). Het is ook niet zichtbaar welke projecten er misschien mislukt zijn. Zou het mogelijk zijn om de gegevens in een rapportage of overzicht te gieten, zodat de status van de vele projecten in één oogopslag duidelijk is, ook om zo het grotere geheel te zien?

De voorzitter vraagt of dit impliceert dat het voor de ChristenUnie wellicht geen hamerstuk zal zijn. Of wacht mevrouw Hoogendoorn eerst de beantwoording af?

Mevrouw Hoogendoorn (CU) wil graag nog even de beantwoording afwachten, maar in principe is zij positief.

Mevrouw Gonggrijp (D66) merkt op dat ook D66 kan instemmen met de voordracht. Wat haar betreft, is het een hamerstuk. Het afgelopen weekend zag mevrouw Gonggrijp de prachtige film "Silent of the Tides" over het Waddengebied, die gefinancierd is door de provincie. Het is echt een aanrader. Uit die film bleek natuurlijk ook de pracht van het gebied, maar ook de kwetsbaarheid alsmede de druk die er is.

Op pagina 17 van de stukken staat dat het Waddenfonds de doelen niet volledig zal realiseren. Dat betekent dat ook na afloop van het Waddenfonds de kwetsbaarheid en de ecologie nog aandacht vragen. Hoe wordt er gekeken naar de toekomst? Hoe kunnen toch de goede dingen die zijn opgepakt, waaronder ook de kennis, op een goede manier geborgd worden?

De heer Van Tiggelen (PVV) onderschrijft zeker activiteiten die zich richten op bijvoorbeeld het vergroten en versterken van natuur- en landschapswaarden. Het Waddengebied is immers een uniek natuurgebied. Helaas staan er in onderhavige begroting ook zaken gerelateerd aan de energietransitie, die niet doorgaat vanwege "fysiek onmogelijk". Helaas is emissiebeleid ook immuun voor de realiteit. Wij betreuren dat, maar daar hoeven we het verder niet over te hebben. Wat de PVV betreft, is het een hamerstuk.

De heer De Wit (VVD) sluit zich aan bij de woorden van het CDA over de balans tussen economie en ecologie. Wat de VVD betreft is het ook een hamerstuk. Zij zal de gedeputeerde aan het einde van de rit niet afrekenen op een procentje meer of minder wat betreft de 50/50-regeling.

Daarnaast bedankt de heer De Wit GS voor de uitgebreide en zorgvuldige beantwoording van de technische vragen. Daarmee zijn alle punten van de VVD behandeld.

Statenlid Kostic (PvdD) is benieuwd hoe de VVD de balans tussen economie en ecologie ziet, aangezien het helemaal niet goed gaat met de ecologie in het Waddengebied?

De heer De Wit (VVD) meent dat dit tamelijk fatalistische uitspraken zijn. Hij meent dat er zeker ruimte is om ecologische verbetering door te voeren in het Waddengebied. Om die reden is dit

programma er ook. De heer De Wit stelt vast dat er in de praktijk ook projecten zijn gevonden die bijdragen aan de doelen met het geld dat beschikbaar was. Wat de VVD betreft functioneert het programma in dat kader uitstekend en zou de provincie de komende jaren op die lijn voort moeten gaan.

Mevrouw De Groot (SP) had graag nog even doorgepraat over het Uitvoeringsprogramma Waddengebied, maar dat is helaas niet mogelijk. Voorliggend voorstel, de begroting en de jaarstukken, is wat haar betreft een hamerstuk.

Statenlid Kostic (PvdD) geeft aan dat het heel slecht gaat met de natuur in het Waddengebied, onder meer door de externe bedreigingen van industrie en visserij. Dat is niet fatalistisch, maar gewoon realistisch. De urgentie wordt nog steeds niet genoemd in het jaarverslag of goed opgepakt in de begroting. En de VVD vindt dat uiteraard prima. Statenlid Kostic begrijpt echter niet dat ook de andere (op papier groene) partijen dit prima vinden. Om die reden ziet de Partij voor de Dieren graag een zienswijze en hoopt zij de iets meer groene partijen te motiveren om mee in te dienen. Die 50/50-regeling wordt gehandhaafd, maar er is wat verschuiving mogelijk. Als er in economische projecten wordt geïnvesteerd, moet die ook een plus opleveren voor de ecologie. Daarmee voldoe je op papier aan alle afspraken en het uitvoeringskader.

De Partij voor de Dieren constateert dat het Waddenfonds nu vaker mogelijke aanvragers proactief gaat opzoeken door voorlichtingsbijeenkomsten, met eerdere aanvragers die ook proactief worden aangeschreven. Zoals het nu is ingericht, ontstaat wel het gevaar dat steeds dezelfde partijen subsidies aanvragen en krijgen, terwijl je voor innovatie juist steeds nieuwe perspectieven wilt aantrekken. Het is dus goed dat het Waddenfonds proactief op zoek gaat naar nieuwe aanvragers. De Partij voor de Dieren vraagt derhalve om vooral dierenwelzijnsorganisaties, niet zijnde natuurorganisaties, op de mogelijkheden te wijzen. Dat past ook in de geest van de door deze Staten aangenomen motie over dierenwelzijn en het Waddenfonds. De Partij voor de Dieren vraagt GS derhalve om dit verzoek aan het Waddenfonds over te brengen. Als we proactief andere aanvragers opzoeken, dan kunnen we dat toch op z'n minst doen met organisaties, zoals de Vissenbescherming en Caring Vets. Deze projecten raken aan de levens van miljoenen dieren en de provincie moet daar op z'n minst de verantwoordelijkheid voor nemen. Het is mooi dat de monitoring- en evaluatiesystematiek uiteindelijk toch nog een beetje van de grond komt. Het lijkt erop dat in 2023 de eerste resultaten van de toetsing worden verwacht. Kunnen GS toezeggen dat zij PS hierover uitgebreid zullen informeren? En is het mogelijk om over de monitorings- en evaluatiesystematiek een Technische Briefing te organiseren?

De voorzitter heeft de indruk dat de Partij voor de Dieren vooralsnog niet akkoord gaat met het voorstel om het als hamerstuk te behandelen.

Zij bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan gedeputeerde Loggen voor zijn beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde Loggen (VVD):

Gedeputeerde Loggen loopt de paar inhoudelijke vragen langs.

Het CDA vroeg naar de verzilting. Daar is aandacht voor. Het is natuurlijk ook aan de organisaties en partijen zelf om die aanvragen ook te doen. Deze worden vaak ook gehonoreerd. Vorig jaar is in dat kader €1 miljoen naar Terschelling gegaan en €800.000 naar de Zoete Toekomst op Texel. Maar

eigenlijk hoort een en ander meer thuis in de Agenda Waddengebied, omdat je het breder wil aanvliegen vanuit de overheid. De provincie zal haar inbreng daarop accentueren.

Mevrouw Jellema (PvdA) stelt de cruciale vraag wat er dan straks gebeurt na 2027. Heel formeel gaat het Waddenfonds daar niet over, maar het Rijk. De gedeputeerden als zijnde het Dagelijks Bestuur willen daar dit jaar wel het gesprek met elkaar over aangaan om te kijken hoe de toekomst er dan uitziet. Het streven naar het einde van het Waddenfonds is reeds in gang gezet. Er wordt voor gezorgd dat de toevertrouwde middelen zijn weggezet. Vervolgens zullen de provincie en alle stakeholders met elkaar (moeten) bekijken of zij het Rijk ervan kunnen overtuigen dat het Waddenfonds wel een heel goed vehikel was om geld weg te zetten, gekoppeld aan doelen. GS zullen PS hier periodiek van op de hoogte houden.

Mevrouw Jellema (PvdA) merkt op dat die toezegging haar deugd doet. Zij hoopt dat een en ander in gezamenlijkheid kan worden gedaan. De laatste paar jaren heeft mevrouw Jellema uit haar omgeving vernomen dat het Waddenfonds toch enigszins werd gezien als "de kip met de gouden eieren". Gaat gedeputeerde nog communiceren dat er straks mogelijk erwils geen Waddenfonds meer is? Men moet een beetje ontwennen.

Gedeputeerde Loggen antwoordt dat er nog niet gecommuniceerd gaat worden dat er mogelijk erwils iets anders komt in de plaats van het Waddenfonds. De provincie kan die belofte immers niet doen, want dat is nog niet zeker. De stakeholders van het Waddenfonds moeten eerst de discussie voeren dat er op het gebied van economie en ecologie een blijvend iets moet komen. Het Waddenfonds zou daartoe een heel mooi vehikel kunnen zijn. Daarover moet de discussie gaan en niet zozeer over het in stand houden van het Waddenfonds als doel op zich. Het gaat om de systematiek en daar zou het Waddenfonds volgens gedeputeerde een prachtig vehikel voor kunnen zijn. Maar wellicht zijn er voor de toekomst nog slimmere constructies.

Kortom, het gaat erom dat de provincie graag zou zien dat de opgaven blijvend ingebed worden. Vervolgens dient bekeken te worden wat daarvoor het beste vehikel is. Het Waddenfonds is dan geen gekke gedachte.

De Staten verzochten om een overzicht van de projecten van het Waddenfonds, voorzien van de huidige status. Gedeputeerde zal nagaan wat een logisch moment is om dat te verschaffen. Vooruitlopend daarop zal bekeken worden of PS eenmalig een extra inzicht kunnen krijgen, waarna een en ander keurig in de systematiek bij de jaarstukken kan worden opgenomen. Gedeputeerde zal het opnemen met de directeur van het Waddenfonds.

Op de vraag hoe naar toekomst wordt gekeken, is gedeputeerde reeds ingegaan. Er zijn natuurlijk allerlei activiteiten die nog plaatsvinden in het Waddengebied. De oorsprong van het Waddenfonds had te maken met de mijnbouwactiviteiten die in het gebied plaatsvonden. Men vond dat daar een compensatie tegenover moest staan. Gedeputeerde stelt voor om thans de actuele discussie te volgen. Wellicht is het dan ook goed om als gezamenlijke stakeholders de vinger op te steken en aan te geven dat er iets voor terug moeten vinden. Dat zou gedeputeerde geen gekke gedachten van de drie Staten vinden.

Mevrouw Gonggrijp (D66) wijst erop dat er natuurlijk ook heel veel synergie is opgebouwd in het Waddenfonds en dat het ook goed zou zijn om dat te behouden (kennisontwikkeling, samenwerking

e.d.). Nemen GS dat ook mee in de gesprekken?

Gedeputeerde Loggen meent dat als ook het Rijk openstaat voor een dergelijke discussie, de provincie zal wijzen op de grote hoeveelheid opgebouwde kennis. Er zal een blijvend iets moeten gebeuren voor de duurzame ecologische en economische ontwikkeling. Het Waddenfonds kan daar een heel mooie speler in zijn. Gedeputeerde heeft overigens de verwachting dat het niet op 1 januari 2027 afloopt. Er zullen nog een aantal projecten moeten worden afgerekend. Er zal derhalve ook nog een soort na-ijleffect in zitten.

Mevrouw Jellema (PvdA) vroeg ook naar nieuwe projecten die nog mogelijk zijn. Er is sprake van een toetsingscommissie die subsidies toekent, alsmede een kwaliteitscommissie. Gedeputeerde begrijpt het signaal dat heel veel mensen heel enthousiast kijken naar het Waddenfonds, maar dat niet iedereen altijd even gelukkig is omdat niet alles gehonoreerd wordt. Er wordt derhalve heel gedegen bekeken of een initiatief al dan niet subsidiabel is. Als het binnen de criteria valt, kan er met wisselende interesse naar gekeken worden. Zoveel mensen, zoveel smaken. Dat zal uiteindelijk ook blijken uit de heel brede waaier aan initiatieven die ooit gesubsidieerd is.

Wat betreft de 50/50-regeling is het nu al zo dat economische ontwikkelingen geen grote schade mogen toebrengen aan de ecologie in het Waddengebied. De Partij voor de Dieren vraagt om een aanscherping, maar hier is volgens gedeputeerde eigenlijk al in voorzien. Een aanscherping zou derhalve niet nodig moeten zijn. Door de Kamer is bepaald dat 50% naar economische ontwikkeling en 50% naar ecologische ontwikkeling dient te gaan.

Gedeputeerde neemt de Prins Hendrikzanddijk als voorbeeld. Dit grote project heeft heel veel gekost. Enerzijds betreft het een ecologisch ontwikkeling, maar tegelijkertijd hebben een hoop mensen daar een fors aantal jaren hun brood aan verdiend. Het fietspad dat over de dijk loopt heeft een toeristisch-recreatief karakter (overigens op een veilige afstand van het meest kwetsbare deel in het gebied). Er is daarbij heel goed gekeken "building with nature", naar economische ontwikkelingen, naar ecologische kansen. Dat neemt niet weg dat je je af en toe op het spanningsveld begeeft waar de heer De Wit (VVD) ook op wijst, en dat je een afweging moet maken. Het is dan ook fijn dat de VVD aangeeft niet op een procentje meer of minder te zullen kijken. Een en ander zal in de som der delen worden afgerekend. Gedeputeerde is het derhalve niet helemaal eens met Statenlid Kostic (PvdD) dat er niet in 50/50-regeling zou worden voorzien.

De Partij voor de Dieren vraagt GS om de eerste resultaten van de toetsing in 2023 met PS te delen. Voorts zou zij graag zien dat er een Technische Briefing over de monitorings- en evaluatiesystematiek wordt georganiseerde. Gedeputeerde voorziet geen problemen om een en ander met elkaar te organiseren.

De voorzitter wijst erop dat het vinden van een juist moment nog wel een uitdaging zal zijn, maar dat het uiteindelijk vast zal lukken.

Statenlid Kostic (PvdD) neemt aan dat gedeputeerde nog terugkomt op haar vraag om dierenwelzijnsorganisaties actief aan te schrijven. Economische projecten mogen thans in principe geen schade toebrengen aan de natuur. Maar er kan toch ook gezegd worden dat die projecten voorts een meerwaarde opleveren voor de ecologie? Gedeputeerde zegt dit min of meer ook.

Statenlid Kostic hoort enkel steun om dit mee te geven.

Gedeputeerde Loggen is niet voornemens een aanscherping aan te brengen, omdat de Tweede Kamer er destijds bij de decentralisatie van het Waddenfonds heel specifiek over is geweest. Bovendien zou je daarmee alle initiatieven en aanvragen die net langs de rand gaan, op voorhand afwijzen. Gedeputeerde meent wel dat de provincie haar best moeten blijven doen, maar dat ziet hij ook als zijn reguliere opgave als lid van het DB van Waddenfonds.

Statenlid Kostic (PvdD) zou graag zien dat specifiek dierenwelzijnsorganisaties gewezen worden op de mogelijkheden van het Waddenfonds. Gedeputeerde zou de formulering wat breder willen trekken in de trant van: "Het Waddenfonds dient breder onder de aandacht te worden gebracht, waaronder ook bij dierenwelzijnsorganisaties." Alsdan kan gedeputeerde zich in het voorstel vinden.

De voorzitter bedankt gedeputeerde voor haar beantwoording en constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn.

Mevrouw Hoogendoorn (CU) geeft aan dat het wat haar fractie betreft als hamerstuk doorgeleid kan worden naar PS.

Statenlid Kostic (PvdD) merkt op dat haar fractie voor nu akkoord gaat met een hamerstuk.

De voorzitter benoemt het derhalve voor nu als hamerstuk voor de PS-vergadering op 23 mei a.s., maar wijst erop dat het altijd nog onthamerd kan worden.

De voorzitter rondt het agendapunt af.